

ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา

สิริกร คล้ายแก้ว¹, ประเวศน์ มหารัตน์สกุล²

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก และ 2) เปรียบเทียบประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กรอบแนวคิดใช้แนวคิดและทฤษฎีของ สเตียร์ ประชากรได้แก่ พนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก จำนวน 275 คน นำไปคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้ตารางของ เครจจี และมอร์แกน ได้จำนวน 160 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และค่าเอฟ

ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านค่าเฉลี่ยมากไปน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะขององค์กร มีค่าเฉลี่ยสูงสุด รองลงมา ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ และด้านพนักงานขององค์กร มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด และ 2) ผลการเปรียบเทียบประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า พนักงานที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานต่างกัน มีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานในเทศบาลตำบลคลองจิกไม่แตกต่างกัน

บทนำ

ในสภาวะการณปัจจุบันโลกมีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี ส่งผลให้การบริหารงานภาครัฐจำเป็นต้องปรับตัวเพื่อให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management) จึงถูกนำมาใช้เพื่อมุ่งเน้นผลสัมฤทธิ์ของงาน ความคุ้มค่า และการให้บริการสาธารณะที่มีคุณภาพ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งเป็นหน่วยงานที่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีบทบาทสำคัญในการจัดบริการสาธารณะและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชน ดังนั้น ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานจึงเป็นปัจจัยสำคัญที่สะท้อนความสำเร็จขององค์กร

เทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เป็นพื้นที่ที่มีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว เนื่องจากอยู่ใกล้แหล่งอุตสาหกรรมและเส้นทางคมนาคมสำคัญ ส่งผลให้ภารกิจของพนักงานเทศบาลมีความหลากหลายและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งด้านการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อม การผังเมือง และการดูแลสวัสดิการสังคม อย่างไรก็ตาม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมักประสบปัญหาภาระงานที่เพิ่มขึ้น ซึ่งจำกัดด้านบุคลากร งบประมาณ และเทคโนโลยี ซึ่งล้วนส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากร

ปัจจุบันองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีบทบาทสำคัญในการให้บริการสาธารณะแก่ประชาชนในระดับพื้นที่ โดยประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของบุคลากรเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพการบริการและความเชื่อมั่นของประชาชนต่อหน่วยงานภาครัฐ อย่างไรก็ตาม การบริหารงานบุคคลในหน่วยงานท้องถิ่นยังเผชิญกับความท้าทายหลายด้าน เช่น ความแตกต่างของบุคลากร ภาวะผู้นำ บรรยากาศในการทำงาน โอกาสความก้าวหน้าในสายอาชีพ และความจำเป็นในการพัฒนาทักษะด้านดิจิทัลให้สอดคล้องกับการบริหารภาครัฐยุคใหม่

ขณะเดียวกัน ประชาชนมีความคาดหวังต่อการให้บริการของภาครัฐที่รวดเร็ว โปร่งใส และตรวจสอบได้ ส่งผลให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องพัฒนาประสิทธิภาพการทำงานของบุคลากรอย่างต่อเนื่อง กระนั้น ยังขาดข้อมูลเชิงประจักษ์เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานท้องถิ่นและความแตกต่างตามปัจจัยส่วนบุคคล ดังนั้น ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษา ประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลและยกระดับประสิทธิภาพการให้บริการสาธารณะของเทศบาลให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา
2. เพื่อเปรียบเทียบประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

วิธีการดำเนินงานวิจัย

ขั้นตอนที่ 1 การศึกษาเอกสารและทบทวนวรรณกรรม ผู้วิจัยศึกษาค้นคว้าเอกสาร ตำรา บทความ วิชาการ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงาน แนวคิดการบริหารจัดการภาครัฐแนวใหม่ (New Public Management: NPM) และการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติราชการ เป็นกรอบในการศึกษา เพื่อกำหนดตัวแปรและพัฒนาเครื่องมือวิจัยอย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การศึกษา การศึกษาครั้งนี้กำหนดสมมติฐานไว้ดังนี้ 1) ระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา อยู่ในระดับมาก และ 2) พนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ที่มีเพศ ระดับการศึกษาและระยะเวลาในการปฏิบัติงานต่างกันมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานแตกต่างกัน

ขั้นตอนที่ 2 การเก็บข้อมูลภาคสนาม ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บข้อมูลในเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา โดยใช้วิธีการสำรวจ (Survey) เป็นหลัก ควบคู่กับการสังเกตการณ์ของพนักงาน เพื่อทำความเข้าใจบริบททางสังคมและสภาพแวดล้อมที่มีผลต่อการปฏิบัติงานของพนักงานรอบด้านและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

ขั้นตอนที่ 3 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง (Population and Sample) ประชากรที่ใช้ในการศึกษาคือพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา จำนวนทั้งสิ้น 275 คน ผู้วิจัยได้กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยอ้างอิงจากตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของเครจจีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970) ซึ่งเป็นวิธีที่ใช้ในการกำหนดขนาดตัวอย่างจากจำนวนประชากรที่แน่นอน ผลการคำนวณพบว่า ควรใช้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 160 คน เพื่อให้ข้อมูลที่ได้มีความเหมาะสมและสามารถนำไปวิเคราะห์ทางสถิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยผู้วิจัยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ประชากรทุกคนมีโอกาสถูกเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่างอย่างเท่าเทียมกัน โดยผู้วิจัยจัดทำรายชื่อพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิกทั้งหมดจำนวน 275 คน จากนั้นทำการสุ่มเลือกตัวอย่างตามจำนวนที่กำหนดไว้จำนวน 160 คน เพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 4 เครื่องมือวิจัยและคุณภาพเครื่องมือใช้แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ครอบคลุมข้อมูลทั่วไป และประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิกครอบคลุมทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะขององค์กร ด้านลักษณะของสภาพแวดล้อม ด้านพนักงานขององค์กร และด้านนโยบายการบริหารและการปฏิบัติ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญ 3 คน ข้อความได้ค่า IOC = 0.67-1.00 และความเชื่อมั่นต่อหน่วยงาน โดยผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและมีความเชื่อมั่น (Cronbach's Alpha) (1951) เท่ากับ 0.88 อยู่ในระดับดี

ขั้นตอนที่ 5 การรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยดำเนินการแจกแบบสอบถามแก่กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเองและอธิบายวัตถุประสงค์การวิจัย พร้อมทั้งเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน ตรวจสอบความครบถ้วน และคัดกรองข้อมูลก่อนนำเข้าสู่กระบวนการวิเคราะห์

ขั้นตอนที่ 6 การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสถิติ โดยใช้สถิติเชิงพรรณนา (ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน) และสถิติอ้างอิง ได้แก่ Independent Samples t-test และ One-way ANOVA กำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05

ขั้นตอนที่ 7 การสรุปและนำเสนอผลการวิจัย ผู้วิจัยทำการสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษา จากนั้นนำผลที่ได้มาสังเคราะห์และอภิปรายผลโดยเชื่อมโยงกับแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่ออธิบายความหมายและความสำคัญของผลการศึกษาอย่างเป็นระบบ นอกจากนี้ยังจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายและแนวทางการพัฒนาเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการปรับปรุงการบริหารงานขององค์กร ทั้งนี้ ผลการวิจัยจะนำเสนอในรูปแบบรายงานวิชาการ และจัดทำเป็นบทความเพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ต่อไป

สรุป และอภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องประสิทธิผลในการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตำบลคลองจิก อำเภอบางปะอิน จังหวัดพระนครศรีอยุธยา พบว่า โดยภาพรวมพนักงานมีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับมากในทุกด้าน โดยเฉพาะด้านลักษณะขององค์กร ซึ่งมีค่าเฉลี่ยสูงสุด สะท้อนให้เห็นว่าองค์กรมีการกำหนดวิสัยทัศน์ เป้าหมาย และแนวทางการดำเนินงานที่ชัดเจน ส่งผลให้พนักงานสามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผลการศึกษาคือสอดคล้องกับแนวคิดของ Peter F. Drucker ที่เน้นความสำคัญของการกำหนดเป้าหมายขององค์กร และแนวคิดของ Rensis Likert ที่ให้ความสำคัญกับบรรยากาศการทำงานและความสัมพันธ์ภายในองค์กร นอกจากนี้ การทดสอบสมมติฐานยังพบว่า พนักงานที่มีเพศ ระดับการศึกษา และระยะเวลาการปฏิบัติงานแตกต่างกัน มีประสิทธิผลในการปฏิบัติงานไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดด้านประสิทธิผลองค์กรของ Richard M. Steers ที่อธิบายว่าประสิทธิผลขององค์กรเกิดจากระบบการบริหารและโครงสร้างการทำงานมากกว่าลักษณะส่วนบุคคลของบุคลากร

เอกสารอ้างอิง

- กิตติศักดิ์ จิตต์ชอบธรรม. (2566). ประสิทธิภาพของการบริหารงานภาครัฐแนวใหม่ กรณีศึกษาหน่วยงานปกครองส่วนท้องถิ่น. สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต.
- สิริชัย บุญฤทธิ์. (2566). การศึกษาเปรียบเทียบประสิทธิผลการปฏิบัติงานของพนักงานเทศบาลตามปัจจัยส่วนบุคคลและบรรยากาศองค์กร: กรณีศึกษาจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนครศรีอยุธยา, 14(1), 102-118.
- Cronbach, L. J. (1951). Coefficient alpha and the internal structure of tests. *Psychometrika*, 16(3), 297-334.
- Drucker, P. F. (1954). *The practice of management*. Harper & Row.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- Likert, R. (1967). *The human organization: Its management and value*. McGraw-Hill.
- Steers, R. M. (1977). *Organizational effectiveness: A behavioral view*. Goodyear Publishing Company.

